

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2408/2015
14.04.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници тужиље И.Т.Л. из Б., чији је пуномоћник М.К., адвокат из Б., против тужене Републике Србије, коју заступа Државни правобранилац из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 бр.3882/2014 од 18.06.2015. године, у седници већа одржаној на дан 14.04.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 број 3882/14 од 18.06.2015. године у ставу другом изреке, тако што се одбија жалба тужене Републике Србије и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 821/13 од 23.05.2014. године у делу става шестог изреке, којом је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете због повреде права личности исплати 100.000,00 динара са законском затезном каматом од 23.05.2014. године до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ иста пресуда у ставу другом изреке, тако што се одбијају жалбе странака и потврђује решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу осмом изреке првостепене пресуде.

У осталом делу ревизија тужиље се **ОДБИЈА** као неоснована.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 бр.821/13 од 23.05.2014. године, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље и обавезана тужиља да тужиљи на име накнаде штете у виду изгубљене зараде за период од 01.01.2010. године до 15.10.2012. године, исплати укупно 721.589,86 динара, са каматом, ближе описано у том ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде штете у виду изгубљене зараде за период 01.01.2010. до 15.10.2012. године исплати 268.632,51 динар, са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде материјалне штете услед доцње у исплатама накнада плата за период од 01.01.2010. године до 26.06.2011. године, исплати 20.154,41 динар, са законском затезном каматом почев од 25.02.2013. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да у корист тужиље обрачуна и уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на

износе досуђене у виду изгубљене зараде из става 1. изреке за период од 01.01.2010. године до 15.10.2012. године Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање – Филијала за Град Београд. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужила тражила да се обавезе тужена да у корист тужиле обрачуна и уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на износ из другог става изреке пресуде за период од 01.01.2010. године до 15.10.2012. године као неоснован. Ставом шестим изреке, обавезана је тужена да тужили на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа, части, слободе и права личности исплати 500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 23.05.2014. године до исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужила тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа, части, слободе и права личности, исплати износ од 500.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 23.05.2014. године до исплате као неоснован и ставом осмим изреке, обавезана је тужена да тужили на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 220.999,00 динара са законском затезном каматом почев од 23.05.2014. године до исплате.

Одлучујући о жалбама странака, Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 3882/14 од 18.06.2015. године, ставом првим изреке, одбио као неосноване жалбе тужиле и тужене и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 број 821/13 од 23.05.2014. године у ставу 1,2,3,4,5,7. и у делу става 8. за износ од 181.099,00 динара. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу 6. и делу става 8. изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа, части, слободе и права личности исплати 500.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 23.05.2014. године до исплате као и захтев за исплату трошкова поступка од 39.900,00 динара као неоснован. Ставом трећим изреке, одбачена је као недозвољена жалба тужиле изјављена против става 1. изреке првостепене пресуде и ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавила ревизију тужила побијајући је у ставу другом изреке у погледу одлуке о накнади нематеријалне штете и трошкова парничног поступка, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу овлашћења из члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, број 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиле делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, нити битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 2. и 8. ЗПП, на коју се ревизијом указује, а која би могла да буду од утицаја на доношење правилне и законите одлуке у овој парници.

Према утврђеном чињеничном стању тужила је била судија Другог општинског суда у Београду, почев од 01.06.1998. године, све до одлуке Високог савета судства 06 – 00 – 37/2009 – 01 од 25.12.2009. године, када јој је престала судијска функција са 31.12.2009. године. Одлуком истог органа од 14.06.2010.

године тужиља није изабрана за судију у складу са Законом о судијама и престаје јој судијска дужност са 31.12.2009. године којом појединачном одлуком је замењена јединствена одлука Високог савета судства од 25.12.2009. године. Одлуком Високог савета судства од 30.03.2012. године одбијен је приговор тужиље и потврђена одлука Високог савета судства од 14.06.2010. године. Против те одлуке тужиља је изјавила уставну жалбу па је одлуком Уставног суда број VIII У -570/2012 од 24.07.2012. године, усвојена уставна жалба тужиље изјављена против одлуке Високог савета судства од 30.03.2012. године и утврђено да у поступку одлучивања о приговорима подносиоца жалби није оборена претпоставка да подносиоци испуњавају услове за избор на сталну судијску функцију и да се поништавају одлуке Високог савета судства, те да се налаже Високом савету судства да у року од 60 дана од пријема одлуке изврши избор подносиоца жалбе у складу са чланом 30. Правила за примену одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности и за поступак преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности. Одлуком Високог савета судства број 06-00-64/2012-01 од 18.09.2012. године, тужиља је изабрана за судију Првог основног суда у Београду а одлуком истог органа од 26.03.2013. године поништена је појединачна одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности тужиљи којом судијска дужност престаје са 31.12.2009. године. Тужиља је по престанку судијске дужности у периоду од 27.06.2011. године до 15.10.2012. године, засновала радни однос у Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки а на судијску дужност на основу наведене одлуке Високог савета судства ступила је 16.10.2012. године.

Првостепени суд је, одлучујући о тужбеном захтеву, нашао да тужиљи припада право на накнаду и материјалне и нематеријалне штете у износима утврђеним првостепеном пресудом, јер је Високи савет судства као орган тужене у поступку избора тужиље за судију, поступао неправилно и незаконито и да јој је на тај начин проузроковао штету, материјалну у висини разлике између судијске зараде и износа који је у истом периоду остварила у виду накнаде зараде а потом зараде и доприноса за обавезно социјално осигурање и нематеријалну штету због повреде части и угледа, претрпљеног страха и повреде права личности досуђујући тужиљи износе као у првостепеној пресуди.

Одлучујући о жалбама странака, другостепени суд је изразио став да тужиља има основ за накнаду материјалне штете у износима досуђеним првостепеном пресудом, али да тужиља нема право на накнаду нематеријалне штете због чега је првостепену пресуду делимично потврдио, а делимично преиначио и тужбени захтев тужиље за накнаду нематеријалне штете у целости одбио.

Правилно је, и по оцени Врховног касационог суда, другостепени суд закључио да доношење незаконите одлуке о неизбору судија само по себи не представља узрок чија је последица повреда части, угледа и достојанства личности и тиме наношења тих видова нематеријалне штете. Због тога је нужно да се у сваком конкретном случају цени да ли су испуњени услови за постојање штете и да ли постоји основ за њену накнаду. Одлучујући о избору судија Високи савет судства је одлучивао о правима и обавезама судија, чиме Високи савет судства представља посебну врсту суда (о чему се изјаснио и Европски суд за људска права у тумачењу члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода), па се и на њега примењују правила правичног суђења.

Његова прва уопштена одлука којом је одлучено о неизбору судија укључујући и тужилу, произилази из оцене тог органа да ти кандидати нису испунили услове за избор судија, који су били прописани правилима Високог савета судства.

Високи савет судства јесте орган у чијој је надлежности било да цени испуњеност услова и његов став о томе није изнет у намери да се повреди част и углед кандидата, већ да се спроведе поступак избора судија и донесе одлука поводом избора судија. Та одлука је подлежала оцени по правном леку који је искоришћен након чега је донета конкретна одлука за све кандидате укључујући и тужилу. У одлуци у односу на тужилу Високи савет судства је оценио да ли она испуњава услове за избор нашавши да их не испуњава.

И против те конкретне одлуке тужиле је заједно са осталим судијама поднела уставну жалбу Уставном суду који је утврдио да је у поступку одлучивања о избору судија а и тужиле дошло до повреде њеног права на правично суђење. Ово право гарантовано је чланом 32. Устава Републике Србије и чланом 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Устав Србије је право на правично суђење сврстао у људска и мањинска права и слободе уз њихову непосредну примену по члану 18. став 1. Због тога се право на правично суђење сврстава у права личности, а тужиле је изричито навела да јој је повређено и то право. Иако је повреда права на правично суђење у овом случају отклоњена наведеном одлуком Уставног суда и одлуком Високог савета судства о избору тужиле за судију, околности случаја су такве да тужиле по оцени овог суда припада и новчана накнада за штету која јој је на наведени начин причињена у складу са чланом 200. Закона о облигационим односима. Уставни суд је у својој одлуци навео бројне пропусте Високог савета судства при одлучивању, због чега је и утврдио повреду права на правично суђење тужиле а и осталим судијама које нису изабране у поступку општег избора у 2009. години. То су разлози због којих тужиле има право и на накнаду нематеријалне штете због повреде права личности чија је висина одређена применом критеријума из члана 200. Закона о облигационим односима, због чега Врховни касациони суд налази да је досуђени износ адекватан учињеној повреди и да је тужена у обавези да тужиле ову накнаду исплати.

У осталом делу ревизија тужиле није основана јер у конкретном случају није утврђено да је у образложеној одлуци и иступима представника Високог савета судства било омаловажавања и непоштовања личности тужиле као судије, нити пак клевете, нити је име тужиле у било ком контексту поменуто. У поступку није утврђено да је постојала намера да се тужиле нанесе штета. Тужиле је искористила правне лекове који су јој стајали на располагању и одлуком Високог савета судства изабрана је за судију, па је тиме и досуђивањем накнаде у износу из става 1. ове пресуде успостављена нарушена психичка равнотежа, због чега је у осталом делу ревизија тужиле одбијена као неоснована.

Правилна је одлука првостепеног суда о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредаба члана 153. и 154. ЗПП чија је висина одмерена у складу са важећом адвокатском тарифом и таксеном тарифом, па је и у том делу преиначена другостепена пресуда.

На основу изложеног одлучено је као у изреци применом члана 414. став 1.
и члана 416. став 1. ЗПП.

Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.